

Warunki obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.

Oświadczenie Komisji Nadzoru Finansowego wydane w związku z decyzją w sprawie zatwierdzenia „Warunków obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.”

Komisja Nadzoru Finansowego na podstawie § 15 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie dopuszczania instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi do obrotu na rynku regulowanym (Dz. U. Nr 205, poz. 1699) oświadcza, że w przedstawionych do zatwierdzenia „Warunkach obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.” o których mowa w Uchwale Nr 136/36/15 Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A. z dnia 8 lipca 2015 r., zmienionej Uchwałą Nr 194/46/15 Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A. z dnia 3 września 2015 r. zostały zamieszczone wszystkie informacje i dane wymagane przepisami prawa. Komisja Nadzoru Finansowego nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ryzyka inwestycyjnego związanego z obrotem kontraktami opisanymi w niniejszych „Warunkach obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.”.

Warszawa 23 września 2015 r.

DEFINICJE I SKRÓTY

Bank Rozliczeniowy, Bank Płatnik Izby, BPI – bank, który na podstawie umowy z Izbą oraz umów z Bankami Płatnikami Uczestników Izby zapewnia Izbie usługi finansowe związane z rozrachunkiem transakcji zawartych na giełdzie. Funkcję Banku Płatnika pełni Deutsche Bank Polska S.A.;

Członek Giełdy – podmiot, który zawarł z Giełdą umowę o członkostwo;

dzień wygaśnięcia kontraktów miesięcznych - dzień ustalenia ostatecznego kursu rozliczeniowego kontraktu miesięcznego. Jest nim przedostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca kalendarzowego;

Giełda, TGE – Towarowa Giełda Energii S.A. z siedzibą w Warszawie;

instrument bazowy dla kontraktów terminowych – indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego prowadzonym przez Giełdę;

Izba, IRGiT – Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. z siedzibą w Warszawie, uprawniona na podstawie umowy z Giełdą do rozliczania i do rozrachunku transakcji zawieranych na RIF, zgodnie z ustawą o obrocie instrumentami finansowymi;

Kalendarz notowania i wykonania – określane przez Zarząd Giełdy terminy obrotu i wykonania dla wszystkich wprowadzanych instrumentów finansowych;

kaskadowanie (podział) – rozbiecie otwartych pozycji w kontrakcie kaskadującym na równoważną liczbę otwartych pozycji w kontraktach skaskadowanych. Następuje wyłącznie dla kontraktów rocznych i kwartalnych. Odbywa się w ostatnim dniu kalendarzowym poprzedzającym rozpoczęcie okresu kaskadowania (podziału) notowanych serii kontraktów terminowych podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”;

KNF, Komisja - Komisja Nadzoru Finansowego;

konta rozliczeniowe – konta służące do rejestrowania zobowiązań i należności wynikających z rozliczeń pozycji i aktualizacji wymaganych depozytów zabezpieczających, prowadzone przez IRGiT zawierające kod Rozliczającego Uczestnika Izby oraz kod klienta Rozliczającego Uczestnika Izby, w tym klienta zarówno będącego Członkiem Giełdy, jak i działającego za pośrednictwem innego Członka Giełdy. Dla każdego klienta Rozliczającego Uczestnika Izby tworzone jest wydzielone Konto rozliczeniowe;

konta transakcyjne – konta służące do rejestrowania transakcji oraz pozycji na kontraktach terminowych, prowadzone przez IRGiT według kodu serii kontraktów terminowych, zawierające kod Rozliczającego Uczestnika Izby oraz kod klienta Rozliczającego Uczestnika Izby, w tym klienta zarówno będącego Członkiem Giełdy, jak i działającego za pośrednictwem innego Członka Giełdy. Dla każdego klienta Rozliczającego Uczestnika Izby tworzone jest wydzielone Konto transakcyjne, na którym rejestrowane są pozycje i transakcje dokonywane na rachunek tego klienta;

konta zabezpieczeń – konta służące do rejestrowania łącznej wartości zabezpieczeń wniesionych przez Rozliczającego Uczestnika Izby w środkach pieniężnych zdeponowanych na subkontach rachunków depozytów transakcyjnych i depozytów zabezpieczających, jak również w uznanych zgodnie z regulacjami Izby formach zabezpieczeń niepieniężnych zarejestrowanych w Rejestrze Zabezpieczeń Niepieniężnych. Zawierają kod Rozliczającego Uczestnika Izby;

koszyk – wyodrębniony okres kalendarzowy wykorzystywany do naliczenia depozytów zabezpieczających dla pozycji otwartych na wszystkich seriach kontraktów terminowych obejmujących ten okres kalendarzowy. Wyróżnia się koszyki miesięczne, kwartalne i roczne oraz koszyki będące uzupełnieniem do pełnego kwartału oraz uzupełnieniem do pełnego roku. Koszyki odpowiadają okresom kalendarzowym kontraktów terminowych znajdujących się w notowaniu;

kurs kontraktu – przyjęta przez strony transakcji w dniu jej zawarcia, wyrażona w złotych (z dokładnością do 0,01 PLN) za 1 MWh, wysokość indeksu TGe24;

kwota rozliczenia – kwota, którą strona transakcji (inwestor) jest zobowiązany wnieść lub którą ma prawo otrzymać, w wyniku bieżących rozliczeń rynkowych lub ostatecznego rozliczenia kontraktu;

pozycja – saldo pozycji długich i krótkich powstałych w wyniku zawarcia transakcji na giełdzie. Pozycja długa oznacza saldo zakupu kontraktu terminowego, pozycja krótka oznacza saldo sprzedaży kontraktu terminowego;

pozycja przeciwstawna - pozycją przeciwstawną do pozycji krótkiej jest pozycja długa dotycząca instrumentów tej samej serii, pozycją przeciwstawną do pozycji długiej jest pozycja krótka dotycząca instrumentów tej samej serii;

RDN – wyodrębniony w ramach Rynku Towarów Giełdowych, Rynek Dnia Następnego energii elektrycznej, prowadzony przez Giełdę;

Regulamin IRR – Regulamin Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej (Rynek finansowy), tekst jednolity sporządzony w dniu 27 września 2011 roku przez Zarząd Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. na podstawie Uchwały Rady Nadzorczej Izby Rozliczeniowej Giełd Towarowych S.A. nr 16/03/I/2011, dostępny na stronie internetowej IRGiT (www.irgit.pl);

Regulamin RIF - Regulamin obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. ustalony przez Radę Nadzorczą Towarowej Giełdy Energii S.A. uchwałą Nr 38/8/VI/14 z dnia 10 października 2014 r., (aktualny tekst Regulaminu obrotu Rynku Instrumentów Finansowych TGE znajduje się na stronie internetowej Giełdy www.tge.pl);

RIF, giełda – Rynek Instrumentów Finansowych prowadzony przez Giełdę;

Rozliczający Uczestnik Izby – podmiot, który uzyskał uczestnictwo w Izbie na mocy uchwały Zarządu IRGiT i dopuszczony został przez Izbę do rozliczania transakcji zawartych na giełdzie;

rozliczenie – ustalenie salda zobowiązań bądź należności wynikających z pozycji rozliczanych przez Rozliczającego Uczestnika Izby w zakresie naliczonych depozytów zabezpieczających, równania do rynku i ostatecznego rozliczenia;

Rozporządzenie - rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie dopuszczania instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi do obrotu na rynku regulowanym (Dz. U z 2005 r. Nr 205, poz.1699);

rozrachunek - obciążenie lub uznanie rachunku bankowego Rozliczającego Uczestnika Izby, w związku z transakcją zawartą na giełdzie, odpowiednio do ustalonych w trakcie rozliczenia kwot świadczeń;

seria kontraktu - kontrakty terminowe odpowiadające określonemu przez Giełdę standardowi, charakteryzujące się w szczególności tym samym instrumentem bazowym i tym samym dniem wygaśnięcia, a w przypadku kontraktów rocznych i kwartalnych tym samym terminem kaskadowania;

SZOR – określone zgodnie z Regulaminem RIF przez Zarząd Giełdy Szczegółowe Zasady Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. (aktualny tekst SZOR zatwierdzony uchwałą Nr 193/46/15 Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A. z dnia 3 września 2015 r. znajduje się na stronie internetowej Giełdy www.tge.pl);

Ustawa o obrocie - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94 z późn. zm.);

Ustawa o ofercie - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz spółkach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1382);

wartość nominalna kontraktu – iloczyn kursu instrumentu finansowego oraz jego nominału;

Warunki Obrotu - niniejsze Warunki obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.;

zamknięcie pozycji - ustanie praw i zobowiązań związanych z nabyciem lub zbyciem kontraktu terminowego, odpowiednio wskutek zbycia lub nabycia kontraktu terminowego. Kontrakt zamykający musi być tej samej serii co kontrakt zamykany.

1 WSTĘP

Niniejsze "Warunki Obrotu" dotyczą programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE.

Kontrakty terminowe na indeks TGe24 są prawami majątkowymi, których cena rynkowa zależy od wartości indeksu TGe24 cen energii elektrycznej określanego na Rynku Dnia Następnego. W związku z tym, stosownie do przepisu art. 2 ust. 1 pkt 2) lit. i) Ustawy o obrocie, kontrakty terminowe objęte niniejszymi Warunkami Obrotu są instrumentami finansowymi niebędącymi papierami wartościowymi.

Kontrakty terminowe na indeks TGe24 stanowią program instrumentów finansowych, o którym mowa w § 4 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie dopuszczania instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi do obrotu na rynku regulowanym (Dz.U. z 2005 r., Nr. 205, poz.1699).

Przez kontrakt terminowy rozumiana jest umowa pomiędzy sprzedającym a kupującym, zawarta na Rynku Instrumentów Finansowych prowadzonym przez TGE, na warunkach określonych przez Giełdę w standardzie instrumentów pochodnych, w której strony ustalają wartość instrumentu bazowego, po której nastąpi wykonanie umowy. Wykonanie umowy następuje przez świadczenie pieniężne.

Kontrakty terminowe objęte programem kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE notowane są w następujących seriach:

- kontrakty miesięczne – miesiąc bieżący oraz 3 kolejne najbliższe miesiące kalendarzowe,
- kontrakty kwartalne – 4 najbliższe kwartały,
- kontrakty roczne – 2 najbliższe lata.

Kontrakty roczne i kwartalne podlegają procesowi kaskadowania (podziału). Kaskadowanie (podział) odbywa się w ostatnim dniu kalendarzowym poprzedzającym rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu po zakończeniu sesji na Giełdzie w tym dniu:

- dla kontraktu rocznego: na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu rocznego, IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu rocznego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na czterech najbliższych kontraktach kwartalnych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem rocznym. Jednocześnie IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominalów pozycji nie ulega zmianie.
- dla kontraktu kwartalnego: na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu kwartalnego, IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych

z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominalów pozycji nie ulega zmianie.

Rozliczenia, polegające na ustaleniu zobowiązań i należności inwestorów posiadających otwarte pozycje na RIF oraz wyliczenia kwot rozliczenia, dokonywane są po każdej sesji giełdowej. Podstawą dla dokonania bieżących rozliczeń są dzienne ceny rozliczeniowe. W dniu wygaśnięcia kontraktów miesięcznych podstawą dla dokonania ostatecznego rozliczenia jest ostateczna cena rozliczeniowa.

Szczegółowe zasady zabezpieczania roszczeń wynikających z kontraktów terminowych objętych niniejszymi Warunkami Obrotu, ustalania depozytów zabezpieczających oraz zasady rozliczania tych kontraktów terminowych zawarte są w Rozdziale 4 niniejszych Warunków Obrotu („Załącznik – Zabezpieczenie płynności rozliczeń”).

Z wnioskiem o zatwierdzenie niniejszych Warunków Obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A. występuje Towarowa Giełda Energii S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Poleczki 23 bud. H, 02-822 Warszawa.

Termin rozpoczęcia obrotu pierwszymi seriami kontraktów terminowych objętych niniejszymi Warunkami Obrotu zostanie określony w uchwale Zarządu Giełdy, przy czym termin ten nie może przypadać wcześniej niż na 7 dni i nie później niż 30 dni licząc od dnia opublikowania tej uchwały, a także nie później niż w dniu 19 lutego 2016 r.

Ostatnim dniem obrotu daną serią kontraktów terminowych jest odpowiednio:

- dla kontraktów rocznych i kwartalnych – ostatni dzień sesyjny na RIF poprzedzający rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu rocznego lub kwartalnego,
- dla kontraktów miesięcznych – ostatni dzień sesyjny na RIF poprzedzający ostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca, w którym kontrakt wygasa.

Obrót kontraktami terminowymi nowych serii rozpoczyna się odpowiednio:

- dla nowych serii kontraktów rocznych lub kwartalnych jest to pierwszy dzień sesyjny przypadający po ostatnim dniu obrotu poprzednich serii kontraktów rocznych lub kwartalnych.
- dla nowych serii kontraktów miesięcznych jest to pierwszy dzień sesyjny przypadający po dniu wygaśnięcia poprzedniej serii kontraktów miesięcznych.

Informacje o terminie pierwszego dnia obrotu dla wszystkich serii kontraktów podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.

Szczegółowe zasady ustalania terminów rozpoczęcia i zakończenia obrotu kontraktami terminowymi, objętymi niniejszymi Warunkami Obrotu zostały opisane w Rozdziale 3 „Dane o warunkach obrotu”.

Towarowa Giełda Energii S.A. nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ryzyka inwestycyjnego związanego z obrotem kontraktami terminowymi objętymi niniejszymi Warunkami Obrotu. Jednocześnie potencjalni nabywcy oraz wystawcy tych kontraktów terminowych powinni zwrócić szczególną uwagę na czynniki ryzyka związane z inwestycją w kontrakty terminowe objęte niniejszymi Warunkami Obrotu, które zostały opisane w pkt 3.1. Rozdziału 3 niniejszych Warunków Obrotu.

Niniejsze Warunki Obrotu zostały sporządzone dnia 10 lipca 2015 r. i zaktualizowane na dzień 23 września 2015 r.

Termin ważności niniejszych Warunków Obrotu upływa z dniem wygaśnięcia ostatniej serii kontraktów terminowych.

Oświadczenie Komisji Nadzoru Finansowego wydane w związku z decyzją w sprawie zatwierdzenia „Warunków obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A. ”

Komisja Nadzoru Finansowego na podstawie § 15 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 października 2005 r. w sprawie dopuszczania instrumentów finansowych niebędących papierami wartościowymi do obrotu na rynku regulowanym (Dz. U. Nr 205, poz. 1699) oświadcza, że w przedstawionych do zatwierdzenia „Warunkach obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.” o których mowa w Uchwale Nr 136/36/15 Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A. z dnia 8 lipca 2015 r., zmienionej Uchwałą Nr 194/46/15 Zarządu Towarowej Giełdy Energii S.A. z dnia 3 września 2015 r. zostały zamieszczone wszystkie informacje i dane wymagane przepisami prawa. Komisja Nadzoru Finansowego nie ponosi odpowiedzialności z tytułu ryzyka inwestycyjnego związanego z obrotem kontraktami opisanymi w niniejszych „Warunkach obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.”.

Niniejsze Warunki Obrotu zostaną podane do publicznej wiadomości najpóźniej na 7 dni przed rozpoczęciem obrotu pierwszą serią kontraktów terminowych objętych tymi Warunkami Obrotu, na stronie internetowej Giełdy (<http://www.tge.pl>).

SPIS TREŚCI

DEFINICJE I SKRÓTY	2
1 WSTĘP	5
SPIS TREŚCI	8
2 OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA WSZYSTKIE INFORMACJE ZAWARTE W WARUNKACH OBROTU	10
2.1. Dane podmiotu występującego z wnioskiem o zatwierdzenie warunków obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A., oraz sporządzającego Rozdział 1 – 3 niniejszych Warunków Obrotu	10
2.2. Osoby działające w imieniu Towarowej Giełdy Energii S.A.....	10
2.3. Oświadczenie o odpowiedzialności osób działających w imieniu podmiotu występującego z wnioskiem i sporządzającego Rozdział 1 - 3 Warunków Obrotu	10
2.4. Oświadczenie spółki prowadzącej giełdę o odpowiedzialności za rozliczanie transakcji	11
2.5. Dane podmiotu sporządzającego Rozdział 4 Warunków Obrotu („Załącznik– Zabezpieczanie płynności rozliczeń”)	11
2.6. Osoby działające w imieniu IRGiT	11
2.7. Oświadczenia o odpowiedzialności osób działających w imieniu IRGiT	11
3 DANE O WARUNKACH OBROTU	12
3.1. Opis czynników ryzyka dla nabywców i wystawców kontraktów terminowych	12
3.1.1 Ryzyko płynności.	12
3.1.2 Ryzyko rynkowe.	12
3.1.3 Ryzyko specyficzne.	12
3.1.4 Ryzyko prawne.	13
3.2. Warunki jakie powinni spełniać inwestorzy – wystawcy i nabywcy kontraktów terminowych	13
3.2.1 Rachunki, na których rejestrowane są kontrakty terminowe.....	13
3.2.2. Opłaty	14
3.3. Szczegółowe określenie uprawnień i obowiązków wynikających z kontraktów terminowych.....	14
3.4. Sposób ustalenia terminów rozpoczęcia i zakończenia obrotu kontraktami terminowymi.....	14
3.5. Kaskadowanie.....	15
3.6. Termin wykonania kontraktów terminowych.....	16
3.7. Termin wygasania miesięcznych serii kontraktów terminowych.....	16
3.8. Termin rozliczenia kontraktów terminowych.....	16
3.9. Sposób ustalenia dziennego kursu rozliczeniowego kontraktów terminowych.....	17
3.10. Sposób wyznaczania ostatecznego kursu rozliczeniowego kontraktów terminowych.....	17
3.11. Podstawowe zasady obrotu kontraktami terminowymi.....	18
3.11.1 Giełdowy obrót kontraktami terminowymi.....	18
3.11.2 Dopuszczenie do obrotu giełdowego.....	18
3.11.3 Wprowadzenie pierwszych i kolejnych serii kontraktów terminowych do obrotu giełdowego.	18
3.11.4 Szczegółowe zasady notowania kontraktów terminowych.....	18
3.11.5 Zmiana Regulaminu Giełdy lub innych przepisów giełdowych mających zastosowanie do obrotu kontraktami terminowymi.....	18
3.11.6 Strony transakcji na RIF.....	19
3.12. Standard programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.	19
3.13. Instrument bazowy – indeks TGe24.....	22
3.13.1 Charakterystyka indeksu.	22
3.13.2 Zasady obliczania indeksu.	23
3.13.3 Miejsce i zasady publikacji wartości instrumentu bazowego - indeksu TGe24.....	23
3.14. Zasady postępowania w przypadku dokonywania zmiany wartości instrumentu bazowego lub jakichkolwiek innych zdarzeń, które mogą mieć wpływ na wartość instrumentów finansowych.....	23
3.15. Podatki.....	24

3.15.1	Podatek dochodowy od osób fizycznych.....	24
3.15.2	Podatek dochodowy od osób prawnych.	24
3.16.	Inne informacje, które mogą mieć istotny wpływ na ocenę instrumentów finansowych i ryzyka związanego z ich nabyciem.....	24
3.17.	Zmiana w Warunkach Obrotu	24
4	Załącznik - Zabezpieczanie płynności rozliczeń.....	25
4.1.	System gwarantowania rozliczeń transakcji.	25
4.1.1	Skład systemu gwarantowania rozliczeń.....	25
4.2.	Depozyty zabezpieczające.....	25
4.2.1	Określanie wartości depozytu zabezpieczającego.	25
4.2.2.	Depozyt zabezpieczający w relacji inwestor – Uczestnik Rozliczający Izby.	27
4.3.	Depozyt transakcyjny.....	27
4.3.1	Zasady określania depozytu transakcyjnego.....	27
4.4.	Limity transakcyjne	27
4.5.	Fundusz gwarancyjny	27
4.6.	Rozliczenie.....	28
4.6.1	Zasady prowadzenia rozliczeń – informacje ogólne.....	28
4.6.2	Zasady ustalania wysokości należności i zobowiązań z tytułu równania kursu otwartych pozycji do rynku (mark-to-market).....	28
4.6.3	Zasady ustalania wysokości należności i zobowiązań z tytułu ostatecznego Rozliczenia otwartych pozycji.	30
4.7.	Podział pozycji dla kontraktów terminowych na RIF (kaskadowanie)	31
4.7.1	Podział pozycji z kontraktów rocznych na kontrakty kwartalne.	31
4.7.2	Podział pozycji z kontraktów kwartalnych na kontrakty miesięczne.	31
4.7.3	Rejestracja pozycji po kaskadowaniu.	31
4.8.	Zasady postępowania w przypadku braku uregulowania zobowiązań	31
4.8.1	Tryb postępowania w przypadku braku środków na rozliczenie pozycji.	31

2 OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA WSZYSTKIE INFORMACJE ZAWARTE W WARUNKACH OBROTU.

2.1. Dane podmiotu występującego z wnioskiem o zatwierdzenie warunków obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A., oraz sporządzającego Rozdziały 1 – 3 niniejszych Warunków Obrotu

Firma: Towarowa Giełda Energii S.A.
Siedziba: Warszawa
Adres: ul. Poleczki 23 bud. H, 02-822 Warszawa
Telefon: +48 22 341 99 12
Fax: +48 22 341 99 10
Adres poczty elektronicznej: tge@tge.pl
Adres strony internetowej: <http://www.tge.pl>

2.2. Osoby działające w imieniu Towarowej Giełdy Energii S.A.

1. Ireneusz Łazor - Prezes Zarządu
2. Michał Tryuk - Wiceprezes Zarządu

2.3. Oświadczenie o odpowiedzialności osób działających w imieniu podmiotu występującego z wnioskiem i sporządzającego Rozdziały 1 - 3 Warunków Obrotu

Działając w imieniu Giełdy, podmiotu występującego z wnioskiem o zatwierdzenie Warunków obrotu dla programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A., niżej podpisani członkowie Zarządu Giełdy oświadczamy, że wszystkie informacje zawarte w niniejszych Warunkach Obrotu są prawdziwe, rzetelne i nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie jest wymagane przepisami prawa.

Jednocześnie działając w imieniu Giełdy, podmiotu sporządzającego niniejsze Warunki Obrotu, oświadczamy, iż wszystkie informacje zawarte w sporządzanych przez Giełdę Rozdziałach 1 - 3 tych Warunków Obrotu są prawdziwe, rzetelne i nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie jest wymagane przepisami prawa.

Ireneusz Łazor
Prezes Zarządu

Michał Tryuk
Wiceprezes Zarządu

2.4. Oświadczenie spółki prowadzącej giełdę o odpowiedzialności za rozliczanie transakcji

Towarowa Giełda Energii S.A. jako spółka prowadząca giełdę oświadcza, iż zapewnia sprawne i prawidłowe rozliczanie transakcji zawartych na RIF, przez zawarcie w dniu 8 lipca 2015 r. „Umowy o współpracy w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji giełdowych” z Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A., tj. podmiotem uprawnionym do dokonywania rozliczeń transakcji zgodnie z art. 18 ust. 1a Ustawy o obrocie, która to umowa realizowana jest zgodnie z Rozdziałem 4 Warunków obrotu.

2.5. Dane podmiotu sporządzającego Rozdział 4 Warunków Obrotu („Załącznik – Zabezpieczanie płynności rozliczeń”)

Firma : Izba Rozliczeniowa Giełd Towarowych S.A. (IRGiT)
Siedziba: Warszawa, Al. Jana Pawła II 80 lok. F 35
Adres: ul. Poleczki 23 bud. G, 02-822 Warszawa
Telefon: +48 22 341 99 01
Fax: +48 22 341 99 83
Adres poczty elektronicznej: irgit@irgit.pl
Adres strony Internetu: <http://www.irgit.pl>

2.6. Osoby działające w imieniu IRGiT

1. Dariusz Bliźniak - Prezes Zarządu.
2. Andrzej Kalinowski - Członek Zarządu

2.7. Oświadczenia o odpowiedzialności osób działających w imieniu IRGiT

Działając w imieniu IRGiT, podpisani niżej członkowie Zarządu oświadczamy, że wszystkie informacje zawarte w Rozdziale 4 Warunków Obrotu („Załącznik – Zabezpieczanie płynności rozliczeń”) są prawdziwe, rzetelne i nie pomijają żadnych faktów ani okoliczności, których ujawnienie jest wymagane przepisami prawa.

Dariusz Bliźniak
Prezes Zarządu

Andrzej Kalinowski
Członek Zarządu

3 DANE O WARUNKACH OBROTU.

3.1. Opis czynników ryzyka dla nabywców i wystawców kontraktów terminowych

3.1.1 Ryzyko płynności.

W pierwszym okresie obrotu kontraktami terminowymi nie można liczyć na wysoką aktywność i zaangażowanie uczestników rynku. Mogą więc wystąpić sytuacje gdy zawarcie większej transakcji będzie niemożliwe lub będzie pociągało za sobą istotną zmianę kursu kontraktu terminowego. Płynność obrotu będzie zależęć również od aktywności animatorów rynku. TGE nie określa minimalnej liczby animatorów rynku, w związku z tym w szczególności w pierwszym okresie obrotu kontraktami terminowymi może wystąpić sytuacja, gdy żaden podmiot nie będzie jako animator rynku zobowiązany do stałego składania zleceń kupna i sprzedaży danych instrumentów finansowych w celu podtrzymywania płynności obrotu.

3.1.2 Ryzyko rynkowe.

Ryzyko rynkowe jest związane ze zmianami kursów kontraktów terminowych. Kurs kontraktu terminowego zależy głównie od ceny instrumentu bazowego czyli wartości indeksu TGe24 określanego na RDN. Ryzyko rynkowe jest potęgowane przez efekt dźwigni finansowej. Efekt dźwigni finansowej jest spowodowany faktem, że wartość początkowej inwestycji (wplaconego zabezpieczenia) stanowi część wartości kontraktu terminowego, w związku z czym straty bądź zyski spowodowane zmianą kursu kontraktu odniesione do wartości zaangażowanego kapitału (czyli wartości zabezpieczenia) mogą przyjmować znaczne wartości, niespotykane na rynku instrumentu bazowego.

Dlatego też relatywnie małe wahania kursów na RDN mogą mieć odpowiednio większy wpływ na wielkość funduszy zaangażowanych w postaci depozytu zabezpieczającego.

W przypadku spadku środków w depozycie zabezpieczającym poniżej określonego minimalnego poziomu, inwestor posiadający otwarte pozycje zostaje wezwany do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego. Gdy dopłata nie zostanie uiszczona w określonym czasie, pozycje danego inwestora będą zamykane.

Zamknięcie pozycji po kursie niższym od kursu otwarcia pozycji długiej oraz zamknięcie pozycji po kursie wyższym od kursu otwarcia pozycji krótkiej oznacza stratę na transakcji. Strata ta przewyższa wielkość początkowej inwestycji, jeśli odpowiednia różnica między wartością otwarcia i zamknięcia pozycji jest wyższa niż wartość wniesionego depozytu zabezpieczającego.

3.1.3 Ryzyko specyficzne.

Ryzyko specyficzne wynika ze specyfiki funkcjonowania sektora energetycznego i kształtowania się cen energii na Towarowej Giełdzie Energii S.A.

Czynnikiem mającym wpływ na kształtowanie się cen na RDN, wartość instrumentu bazowego oraz kurs kontraktu terminowego może być przystąpienie TGE do projektu ogólnoeuropejskiego rynku energii elektrycznej, ponieważ kursy transakcji wynikających ze zleceń na połączeniach

transgranicznych z krajami biorącymi udział w tym procesie mogą mieć wpływ na poziom cen na RDN, a co za tym idzie na wartość instrumentu bazowego (indeksu).

Informacje na temat bieżącego funkcjonowania rynku energii elektrycznej, mogące mieć wpływ na ceny energii na TGE, a co za tym idzie na kształtowanie się kursu instrumentu bazowego oraz kontraktów terminowych, są publikowane na Giełdowej Platformie Informacyjnej (<http://gpi.tge.pl/web/gpi>), prowadzonej przez Giełdę. GPI to ogólnie dostępna platforma informacji o rynku energii elektrycznej, w tym informacji dotyczących planowanych i nieplanowanych dostępności mocy wytwórczych, dostępności urządzeń odbiorczych, oraz innych informacji mogących mieć wpływ na poziom cen energii na Giełdzie oraz podejmowanie decyzji handlowych przez uczestników rynku energii.

3.1.4 Ryzyko prawne.

Inwestorzy powinni brać pod uwagę, iż sektor energetyczno-paliwowy podlega uwarunkowaniom prawnym ustawodawczym i wykonawczym zarówno krajowym jak i unijnym, które mogą mieć wpływ na cenę instrumentu bazowego.

3.2. Warunki jakie powinni spełniać inwestorzy – wystawcy i nabywcy kontraktów terminowych

Nabywcami i sprzedawcami instrumentów terminowych na zasadach określonych w niniejszych Warunkach Obrotu mogą być:

- a) Członkowie Giełdy dopuszczeni do działania na RIF w zakresie instrumentów terminowych na energię elektryczną zgodnie z Regulaminem RIF, spełniający wymagania w zakresie rozliczenia i rozrachunku,
- b) podmioty działające za pośrednictwem firm inwestycyjnych spełniających wymagania określone w lit. a).

Wystawcami i nabywcami kontraktów terminowych objętych niniejszymi Warunkami Obrotu mogą być inwestorzy będący rezydentami i nierezydentami w rozumieniu ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 826 z późn. zm.). Inwestorzy ci muszą posiadać rachunki, na których rejestrowane są kontrakty terminowe.

3.2.1 Rachunki, na których rejestrowane są kontrakty terminowe.

Tryb i warunki otwierania, prowadzenia i zamykania rachunków derywatów oraz Warunki świadczenia przez firmy inwestycyjne usług polegających na wykonywaniu zleceń, których przedmiotem są kontrakty terminowe (derywaty), określają przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. z 2015 r., poz. 878), a także postanowienia właściwych regulaminów wydawanych przez firmy inwestycyjne i banki na podstawie przepisów powyższego rozporządzenia.

3.2.2. Opłaty.

Podmioty prowadzące działalność maklerską pobierają od inwestorów, dla których prowadzą rachunki, na których rejestrowane są kontrakty terminowe prowizje z tytułu zawartych transakcji zgodnie z tabelą prowizji, która stanowi integralną część regulaminu prowadzenia tego rachunku.

3.3. Szczegółowe określenie uprawnień i obowiązków wynikających z kontraktów terminowych

Stosownie do przepisów Regulaminu RIF, przez kontrakt terminowy objęty programem kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A., rozumie się umowę zawartą na tym rynku pomiędzy sprzedającym prawo na termin a kupującym to prawo na termin, na warunkach określonych w Standardzie programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A. (określonym Uchwałą Nr 136/36/15 Zarządu Giełdy z dnia 8 lipca 2015 r. z późniejszymi zmianami), w której strony ustalają wartość instrumentu bazowego, po której nastąpi wykonanie umowy, przy czym strony zobowiązują się wzajemnie do wykonania umowy, które następuje wyłącznie poprzez rozliczenie pieniężne.

Kontrakty terminowe mogą być przedmiotem transakcji giełdowych, zawieranych na RIF, który jest rynkiem regulowanym prowadzonym przez Giełdę, zgodnie z Regulaminem RIF i innymi przepisami obowiązującymi na tym rynku.

Rozliczenia, polegające na ustaleniu zobowiązań i należności inwestorów posiadających otwarte pozycje danymi kontraktami terminowymi oraz wyliczeniu kwot rozliczenia, dokonywane są po każdej sesji giełdowej. Podstawą dla dokonania bieżących rozliczeń są dzienne ceny rozliczeniowe. Podstawą dla dokonania ostatecznego rozliczenia jest ostateczna cena rozliczeniowa. Ceny rozliczeniowe wyrażone są w PLN.

Szczegółowe zasady zabezpieczania roszczeń wynikających z kontraktów terminowych oraz zasady rozliczania kontraktów w chwili ich wykonania zawarte są w Rozdziale 4 niniejszych Warunków Obrotu ("Załącznik - Zabezpieczenie płynności rozliczeń").

Inwestujący w kontrakty terminowe powinni zwrócić szczególną uwagę na pkt 4.6. niniejszych Warunków Obrotu („Załącznik - Zabezpieczenie płynności rozliczeń”), w których opisano zobowiązania inwestora w stosunku do uczestnika rozliczającego oraz zasady powstania należności na rzecz stron transakcji.

3.4. Sposób ustalenia terminów rozpoczęcia i zakończenia obrotu kontraktami terminowymi

Termin rozpoczęcia obrotu pierwszymi seriami kontraktów terminowych objętych niniejszymi Warunkami Obrotu zostanie określony w uchwale Zarządu Giełdy, przy czym termin ten nie może przypadać wcześniej niż na 7 dni i nie później niż 30 dni licząc od dnia opublikowania tej uchwały, a także nie później niż w dniu 19 lutego 2016 r.

Obrót kontraktami terminowymi następnymi serii rozpoczyna się odpowiednio:

- dla nowych serii kontraktów rocznych lub kwartalnych jest to pierwszy dzień sesyjny przypadający po ostatnim dniu obrotu poprzednich serii kontraktów rocznych lub kwartalnych.
- dla nowych serii kontraktów miesięcznych jest to pierwszy dzień sesyjny przypadający po dniu wygaśnięcia poprzedniej serii kontraktów miesięcznych.

Informacje o terminie pierwszego dnia obrotu dla wszystkich serii kontraktów podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.

Ostatnim dniem obrotu daną serią kontraktów terminowych jest odpowiednio:

- dla kontraktów rocznych i kwartalnych – ostatni dzień sesyjny na RIF poprzedzający rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu rocznego lub kwartalnego,
- dla kontraktów miesięcznych – ostatni dzień sesyjny na RIF poprzedzający ostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca, w którym kontrakt wygasa.

Giełda może określić inny ostatni dzień obrotu, podając informację o tym do publicznej wiadomości co najmniej na 4 tygodnie przed terminem ostatniego dnia obrotu.

Informacje o terminie ostatniego dnia obrotu notowanych serii kontraktów terminowych podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.

Określenie innego ostatniego dnia obrotu może nastąpić w szczególności w przypadku podjęcia przez Zarząd Giełdy decyzji o rezygnacji z dalszego notowania kontraktów terminowych z uwagi na okoliczności o charakterze biznesowym. Do okoliczności tych należy zaliczyć w szczególności brak uzasadnienia dla dalszego prowadzenia notowań ze względu na brak zainteresowania obrotem kontraktami terminowymi uczestników tego obrotu. Decyzja ta może być podyktowana również potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa obrotu giełdowego, w szczególności z uwagi na zmianę otoczenia prawnego, mającą wpływ na możliwość dalszego prowadzenia notowań lub rozliczeń, brak odpowiedniej płynności na rynku oraz inne zdarzenia, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo obrotu. W przypadku podjęcia przez Giełdę decyzji o zaprzestaniu wprowadzania kolejnych serii kontraktów terminowych, Giełda przekaze taką informację do publicznej wiadomości oraz powiadomi KNF najpóźniej na 3 tygodnie przed planowaną datą wprowadzenia kolejnych serii wynikającą ze standardu.

3.5. Kaskadowanie

Kaskadowanie (podział) następuje wyłącznie dla kontraktów rocznych i kwartalnych. Kaskadowanie (podział) odbywa się w ostatnim dniu kalendarzowym poprzedzającym rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu po zakończeniu sesji na Giełdzie w tym dniu. Kaskadowanie (podział) polega na tym, że:

- dla kontraktu rocznego: na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu rocznego, IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu rocznego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na czterech najbliższych kontraktach kwartalnych, o pokrywających się okresach

kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem rocznym. Jednocześnie IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominałów pozycji nie ulega zmianie.

- dla kontraktu kwartalnego: na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu kwartalnego, IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominałów pozycji nie ulega zmianie.

Informacje o terminie kaskadowania (podziału) notowanych serii kontraktów terminowych podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.

3.6. Termin wykonania kontraktów terminowych

Termin wykonania kontraktów terminowych występuje wyłącznie dla kontraktów miesięcznych. Jest nim dzień tożsamy z dniem wygaśnięcia kontraktu, czyli z dniem ustalenia ostatecznego kursu rozliczeniowego, którym jest przedostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca.

3.7. Termin wygasania miesięcznych serii kontraktów terminowych

Zgodnie ze standardem kontraktów terminowych objętych niniejszymi Warunkami obrotu wygasanie występuje wyłącznie dla kontraktów miesięcznych.

Dniem wygasania kontraktów miesięcznych jest dzień ustalenia ostatecznego kursu rozliczeniowego kontraktu miesięcznego. Jest nim przedostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca kalendarzowego.

3.8. Termin rozliczenia kontraktów terminowych

Dzień rozliczenia występuje wyłącznie dla kontraktów miesięcznych. Jest nim następny dzień sesyjny po dniu wygaśnięcia danej serii kontraktów miesięcznych, czyli po dniu wyznaczenia ostatecznego kursu rozliczeniowego.

3.9. Sposób ustalenia dziennego kursu rozliczeniowego kontraktów terminowych

Dzienny kurs rozliczeniowy wyznaczany jest po każdej sesji giełdowej począwszy od dnia, w którym zawarto na sesji pierwszą transakcję kontraktami danej serii. Dzienny kurs rozliczeniowy wyznaczany jest zgodnie z poniższym algorytmem:

1. Dzienny kurs rozliczeniowy określany jest jako średnia arytmetyczna kursów ostatnich 10 transakcji zawartych na danej sesji.
2. Jeżeli podczas danej sesji giełdowej zawarto mniej niż 10 transakcji, za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się średnią arytmetyczną kursów wszystkich transakcji zawartych na danej sesji.
3. W przypadku, gdy podczas sesji giełdowej nie zawarto żadnej transakcji, za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się średnią arytmetyczną z limitów cen w najlepszych zleceniach kupna i sprzedaży, biorących udział w notowaniach ciągłych, będących jednocześnie na rynku, przy czym każde z tych zleceń musi znajdować się na rynku przez co najmniej 5 minut. Dzienny kurs rozliczeniowy wyznaczany na zasadach opisanych w niniejszym ustępie podlega ograniczeniu wahań względem ostatniego znanego dziennego kursu rozliczeniowego ze względu na obowiązujący limit ceny w zleceniach.
4. W przypadku braku możliwości wyznaczenia kursu zgodnie z ust. 3 za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się ostatni znany dzienny kurs rozliczeniowy.

W uzasadnionych przypadkach, w celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu giełdowego, w szczególności w sytuacji, gdy z uwagi na zaistniałe okoliczności określenie dziennego kursu rozliczeniowego na warunkach wskazanych powyżej mogłoby zagrozić płynności rozliczeń kontraktów terminowych, Giełda po konsultacji z IRGiT może wyznaczyć dzienny kurs rozliczeniowy inny niż wyznaczony na warunkach określonych powyżej. Do okoliczności tych należy między innymi zaliczyć awarię systemów informatycznych giełdy mogącą mieć wpływ na wiarygodność kalkulacji dziennego kursu rozliczeniowego, a także każde inne zdarzenie, którego zaistnienie może, w ocenie Giełdy i IRGiT, podważyć wiarygodność dziennego kursu rozliczeniowego wyznaczonego na warunkach wskazanych powyżej lub prawidłowość wyznaczenia tego kursu.

3.10. Sposób wyznaczania ostatecznego kursu rozliczeniowego kontraktów terminowych

Ostateczny kurs rozliczeniowy wyznaczany jest wyłącznie dla kontraktów miesięcznych. Ostateczny kurs rozliczeniowy określany jest przedostatniego dnia kalendarzowego danego miesiąca po zakończeniu sesji na Rynku Dnia Następnego (RDN) przez TGE w tym dniu. Ostateczny kurs rozliczeniowy określany jest jako średnia arytmetyczna wszystkich wartości indeksu TGe24 ustalonych na RDN dla dostawy energii elektrycznej dla wszystkich dni dostawy w danym miesiącu kalendarzowym.

Ostateczny kurs rozliczeniowy określany jest z dokładnością do 1 grosza. W sytuacjach szczególnych Giełda po konsultacji z IRGiT ma prawo wyznaczyć ostateczny kurs rozliczeniowy inny niż wyznaczony na warunkach opisanych powyżej.

3.11. Podstawowe zasady obrotu kontraktami terminowymi

3.11.1 Giełdowy obrót kontraktami terminowymi.

Obrót kontraktami terminowymi odbywa się na Rynku Instrumentów Finansowych prowadzonym przez Giełdę, zgodnie z Regulaminem RIF i innymi przepisami obowiązującymi na tym rynku.

3.11.2 Dopuszczenie do obrotu giełdowego.

1. O dopuszczeniu programu kontraktów terminowych do obrotu giełdowego na RIF decyduje Zarząd Giełdy.
2. Dopuszczenie programu kontraktów terminowych do obrotu giełdowego na RIF następuje poprzez określenie standardu tych kontraktów terminowych oraz wymaga zatwierdzenia przez KNF warunków obrotu tymi instrumentami i udostępnienia tych warunków przez Giełdę do publicznej wiadomości.
3. Program kontraktów terminowych określony w niniejszym dokumencie został dopuszczony warunkowo do obrotu giełdowego na RIF Uchwałą Nr 136/36/15 Zarządu Giełdy z dnia 8 lipca 2015 r., z późniejszymi zmianami.

3.11.3 Wprowadzenie pierwszych i kolejnych serii kontraktów terminowych do obrotu giełdowego.

Wprowadzenia pierwszych i kolejnych serii kontraktów terminowych objętych programem kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A. do obrotu giełdowego na RIF dokonuje Zarząd Giełdy.

3.11.4 Szczegółowe zasady notowania kontraktów terminowych.

Szczegółowe zasady obrotu giełdowego instrumentami finansowymi na RIF określone są w Szczegółowych Zasadach Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A.

3.11.5 Zmiana Regulaminu Giełdy lub innych przepisów giełdowych mających zastosowanie do obrotu kontraktami terminowymi.

1. Uchwałą w sprawie zmian w Regulaminie obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. podejmuje Rada Nadzorcza Giełdy.
2. Stosownie do brzmienia art. 29 Ustawy o obrocie, dokonywanie zmian w Regulaminie RIF wymaga zgody KNF. KNF odmawia udzielenia zgody na dokonanie zmian w Regulaminie RIF, jeżeli proponowane zmiany są sprzeczne z przepisami prawa lub mogłyby naruszać bezpieczeństwo obrotu.

3. Zmian w Szczegółowych Zasadach Obrotu Rynku Instrumentów Finansowych Towarowej Giełdy Energii S.A. dokonuje Zarząd Giełdy. Uchwała w tej sprawie powinna zostać podana do publicznej wiadomości co najmniej na 2 tygodnie przed dniem jej wejścia w życie.

3.11.6 Strony transakcji na RIF.

1. Stroną transakcji giełdowej może być, z zastrzeżeniem postanowień Regulaminu RIF, wyłącznie Członek Giełdy dopuszczony do działania na Rynku Instrumentów Finansowych.
2. Ogólne zasady dotyczące członkostwa na giełdzie uregulowane są w Regulaminie RIF oraz w SZOR.

3.12. Standard programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A.

Standard programu kontraktów terminowych na indeks TGe24 cen energii elektrycznej określany na Rynku Dnia Następnego TGE S.A. określony Uchwałą Nr 136/36/15 Zarządu Giełdy z dnia 8 lipca 2015 r., z późniejszymi zmianami.

Nazwa skrócona kontraktu	F_TGe24_Z-kk-yy gdzie: F - rodzaj instrumentu (futures) TGe24 - instrument bazowy - indeks TGe24 Z - oznaczenie rodzaju serii kontraktu odpowiednio: Y – kontrakt roczny, Q – kontrakt kwartalny, M – kontrakt miesięczny, kk – oznaczenie kolejnej serii kontraktu, odpowiednio : 00 - kontrakt roczny – okres kalendarzowy roku, 01-04 - kontrakt kwartalny – okres kalendarzowy kwartału, 01-12- kontrakt miesięczny – okres kalendarzowy miesiąca, yy – dwie ostatnie cyfry roku wygaśnięcia danej serii kontraktu.
Kod kontraktu	Nadawany przez KDPW S.A. zgodnie ze standardem ISO 6166.
Instrument bazowy	Indeks TGe24.
Terminy notowania serii kontraktów	W obrocie znajdują się następujące serie kontraktów: <ul style="list-style-type: none"> • dla kontraktów miesięcznych – miesiąc bieżący oraz 3 kolejne najbliższe miesiące kalendarzowe, • dla kontraktów kwartalnych – 4 kolejne najbliższe kwartały kalendarzowe, • dla kontraktów rocznych – 2 kolejne najbliższe lata kalendarzowe.
Nominał kontraktu	1 MW pomnożony przez określoną w „Kalendarzu notowania i wykonania” kontraktów liczbę godzin, która zależy od liczby dni kalendarzowych w danym roku/kwartale/miesiącu oraz liczby godzin w dobie. Może on wahać się odpowiednio: <ul style="list-style-type: none"> • dla kontraktu rocznego: 8760-8784 MWh • dla kontraktu kwartalnego: 2159-2209 MWh • dla kontraktu miesięcznego: 672-745 MWh,

	Określany szczegółowo dla każdej serii kontraktów znajdujących się w obrocie i publikowany przez Giełdę w „Kalendarzu notowania i wykonania”.
Jednostka notowania	W złotych polskich za 1 MWh
Krok notowania (minimalna zmiana kursu)	0,01 PLN/MWh
Wartość kroku notowania (minimalna zmiana ceny)	0,01 PLN/MWh pomnożony przez odpowiedni nominal kontraktu. W zależności od serii kontraktu może wahać się odpowiednio: <ul style="list-style-type: none"> dla kontraktu rocznego: od 87,60 do 87,84 PLN, dla kontraktu kwartalnego: od 21,59 do 22,09 PLN, dla kontraktu miesięcznego: od 6,72 do 7,45 PLN.
Wartość kontraktu	Nominał kontraktu x kurs kontraktu
Kaskadowanie (podział) kontraktów rocznych i kwartalnych	<p>Następuje wyłącznie dla kontraktów rocznych i kwartalnych. Kaskadowanie (podział) odbywa się w ostatnim dniu kalendarzowym poprzedzającym rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu po zakończeniu sesji na TGE w tym dniu.</p> <p>Na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu rocznego, IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu rocznego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na czterech najbliższych kontraktach kwartalnych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem rocznym. Jednocześnie IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominalów pozycji nie ulega zmianie.</p> <p>Na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu kwartalnego, IRGiT dokonuje podziału zarejestrowanych przez IRGiT pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominalów pozycji nie ulega zmianie.</p> <p>Informacje o terminie kaskadowania (podziału) notowanych serii kontraktów terminowych podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.</p>
Ostatni dzień obrotu	<p>Dla kontraktów rocznych i kwartalnych – ostatni dzień sesyjny na RIF poprzedzający rozpoczęcie okresu kalendarzowego danej serii kontraktu rocznego lub kwartalnego.</p> <p>Dla kontraktów miesięcznych – ostatni dzień sesyjny na RIF poprzedzający ostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca, w którym kontrakt wygasa.</p> <p>Giełda może określić inny ostatni dzień obrotu, podając informację o tym do publicznej wiadomości co najmniej na 4 tygodnie przed terminem ostatniego dnia obrotu.</p> <p>Informacje o terminie ostatniego dnia obrotu notowanych serii kontraktów terminowych podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.</p> <p>Określenie innego ostatniego dnia obrotu może nastąpić w szczególności w przypadku podjęcia przez Zarząd Giełdy decyzji o rezygnacji z dalszego notowania kontraktów terminowych z uwagi na okoliczności o charakterze biznesowym. Do okoliczności tych należy zaliczyć w szczególności brak uzasadnienia dla dalszego prowadzenia notowań ze względu na brak zainteresowania obrotem</p>

	<p>kontraktami terminowymi uczestników tego obrotu. Decyzja ta może być podyktowana również potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa obrotu giełdowego, w szczególności z uwagi na zmianę otoczenia prawnego mającą wpływ na możliwość dalszego prowadzenia notowań lub rozliczeń, brak odpowiedniej płynności na rynku oraz inne zdarzenia, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo obrotu.</p>
<p>Dzień wygaśnięcia kontraktów miesięcznych</p>	<p>Ze względu na proces kaskadowania kontraktów rocznych i kwartalnych, dzień wygaśnięcia występuje wyłącznie dla kontraktów miesięcznych.</p> <p>Dzień ustalenia ostatecznego kursu rozliczeniowego kontraktu miesięcznego. Jest nim przedostatni dzień kalendarzowy danego miesiąca kalendarzowego.</p>
<p>Pierwszy dzień obrotu nowej serii</p>	<p>Dla nowych serii kontraktów rocznych lub kwartalnych jest to pierwszy dzień sesyjny przypadający po ostatnim dniu obrotu poprzednich serii kontraktów rocznych lub kwartalnych.</p> <p>Dla nowych serii kontraktów miesięcznych jest to pierwszy dzień sesyjny przypadający po dniu wygaśnięcia poprzedniej serii kontraktów miesięcznych.</p> <p>W przypadku pierwszych serii kontraktów, określany jest przez Zarząd Giełdy.</p> <p>Informacje o terminie pierwszego dnia obrotu dla wszystkich serii kontraktów podawane są w „Kalendarzu notowania i wykonania”.</p>
<p>Dzienny kurs rozliczeniowy</p>	<p>Dzienny kurs rozliczeniowy wyznaczany jest po każdej sesji giełdowej począwszy od dnia, w którym zawarto na sesji pierwszą transakcję kontraktami danej serii. Dzienny kurs rozliczeniowy określany jest zgodnie z poniższym algorytmem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dzienny kurs rozliczeniowy określany jest jako średnia arytmetyczna kursów ostatnich 10 transakcji zawartych na danej sesji. 2. Jeżeli podczas danej sesji giełdowej zawarto mniej niż 10 transakcji, za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się średnią arytmetyczną kursów wszystkich transakcji zawartych na danej sesji. 3. W przypadku, gdy podczas sesji giełdowej nie zawarto żadnej transakcji, za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się średnią arytmetyczną z limitów cen w najlepszych zleceniach kupna i sprzedaży, biorących udział w notowaniach ciągłych, będących jednocześnie na rynku, przy czym każde z tych zleceń musi znajdować się na rynku przez co najmniej 5 minut. Dzienny kurs rozliczeniowy wyznaczany na zasadach opisanych w niniejszym ustępie podlega ograniczeniu wahań względem ostatniego znanego dziennego kursu rozliczeniowego ze względu na obowiązujący limit ceny w zleceniach. 4. W przypadku braku możliwości wyznaczenia kursu zgodnie z ust. 3, za dzienny kurs rozliczeniowy przyjmuje się ostatni znany dzienny kurs rozliczeniowy. <p>W uzasadnionych przypadkach, w celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu giełdowego, w szczególności w sytuacji, gdy z uwagi na zaistniałe okoliczności określenie dziennego kursu rozliczeniowego na warunkach wskazanych powyżej mogłoby zagrozić płynności rozliczeń kontraktów terminowych, Giełda po konsultacji z IRGiT może wyznaczyć dzienny kurs rozliczeniowy inny niż wyznaczony na warunkach określonych powyżej. Do okoliczności tych należy między innymi zaliczyć awarię systemów informatycznych giełdy mogącą mieć wpływ na wiarygodność kalkulacji dziennego kursu rozliczeniowego, a także każde inne zdarzenie, którego zaistnienie</p>

	może, w ocenie Giełdy i IRGiT, podważać wiarygodność dziennego kursu rozliczeniowego wyznaczonego na warunkach wskazanych powyżej lub prawidłowość wyznaczenia tego kursu.
Dzienna cena rozliczeniowa	Dzienny kurs rozliczeniowy przemnożony przez nominalną daną serię kontraktu.
Ostateczny kurs rozliczeniowy dla kontraktów miesięcznych	Ze względu na proces kaskadowania kontraktów rocznych i kwartalnych, ostateczny kurs rozliczeniowy wyznaczany jest wyłącznie dla kontraktów miesięcznych. Ostateczny kurs rozliczeniowy określany jest przedostatniego dnia kalendarzowego danego miesiąca po zakończeniu sesji na Rynku Dnia Następnego (RDN) TGE w tym dniu. Ostateczny kurs rozliczeniowy określany jest jako średnia arytmetyczna wszystkich wartości indeksu TGe24 ustalonych na RDN dla dostawy energii elektrycznej dla wszystkich dni dostawy w danym miesiącu kalendarzowym. Ostateczny kurs rozliczeniowy określany jest z dokładnością do 1 grosza. W sytuacjach szczególnych, Giełda po konsultacji z IRGIT ma prawo wyznaczyć ostateczny kurs rozliczeniowy inny niż wyznaczony na warunkach określonych powyżej.
Ostateczna cena rozliczeniowa dla kontraktów miesięcznych	Ostateczny kurs rozliczeniowy przemnożony przez nominalną daną serię kontraktu.
Dzień ostatecznego rozliczenia	Występuje wyłącznie dla kontraktów miesięcznych. Następny dzień sesyjny po dniu wygaśnięcia danej serii kontraktów miesięcznych.
Opublikowanie dziennej i ostatecznej ceny rozliczeniowej	Następuje bezzwłocznie po określeniu odpowiednio dziennej i ostatecznej ceny rozliczeniowej.
Sposób rozliczenia	Pieniężne w złotych polskich.
Depozyt zabezpieczający wnoszony przez inwestora	Minimalna wysokość określona jest przez IRGIT. Podmiot prowadzący rachunek inwestora może określić wyższy poziom depozytu zabezpieczającego wnoszonego przez inwestora.
Sytuacje szczególne	W przypadkach szczególnych Zarząd Giełdy określa zasady postępowania i niezwłocznie podaje je do publicznej wiadomości.

3.13. Instrument bazowy – indeks TGe24

3.13.1 Charakterystyka indeksu.

Indeks TGe24 jest określany na podstawie transakcji giełdowych na energię elektryczną, zawartych na produktach godzinowych w systemie kursu jednolitego na I fixingu, który odbywa się na RDN prowadzonym przez Giełdę.

Obliczona i podana do publicznej wiadomości w dniu obrotu wartość indeksu TGe24 dotyczy dnia, w którym energia zakontraktowana na RDN zostanie dostarczona lub odebrana, którym jest następny dzień kalendarzowy (dzień dostawy). Indeks TGe24 jest obliczany codziennie, także w dni świąteczne.

3.13.2 Zasady obliczania indeksu.

Indeks TGe24 określany jako średnia arytmetyczna cen transakcji zawartych podczas I fixingu odbywającego się na RDN na poszczególnych godzinach z całej doby N-1 dla tej samej daty dostawy, czyli:

$$TGe24 = \sum_{i=1}^j \frac{M_j}{j}$$

gdzie :

j – liczba godzin doby dostawy (od 23 do 25 godzin),

M_j – kurs fixingu dla j -tej godziny określony zgodnie ze Szczegółowymi zasadami obrotu i rozliczeń dla energii elektrycznej na Rynku Dnia Następnego Towarowej Giełdy Energii S.A.

Procedura wyznaczania kursu fixingu, czyli zasady ustalania kursu i realizacji zleceń w systemie kursu jednolitego, jest realizowana zgodnie z zapisami Szczegółowych zasad obrotu i rozliczeń dla energii elektrycznej na RDN, które są dostępne na stronie internetowej Giełdy (www.tge.pl).

3.13.3 Miejsce i zasady publikacji wartości instrumentu bazowego - indeksu TGe24.

Wartość indeksu TGe24 publikowana jest przez Giełdę codziennie po ustaleniu kursów na I fixingu RDN, niezwłocznie po zakończeniu sesji tego dnia, na stronie internetowej TGE (www.tge.pl).

Giełda nie ponosi odpowiedzialności za szkody poniesione przez uczestników obrotu w przypadku opóźnienia, zawieszenia, ogłoszenia nieprawidłowej wartości indeksu podczas sesji lub zaprzestania obliczania indeksu.

3.14. Zasady postępowania w przypadku dokonywania zmiany wartości instrumentu bazowego lub jakichkolwiek innych zdarzeń, które mogą mieć wpływ na wartość instrumentów finansowych

Do instrumentu bazowego nie znajduje zastosowania § 12 pkt 9 Rozporządzenia. W przypadku indeksu TGe24 będącego instrumentem bazowym dla kontraktów terminowych objętych niniejszymi Warunkami Obrotu nie zachodzą zdarzenia opisywane w tym Rozporządzeniu jako: dokonywanie zmian wartości instrumentu bazowego. Zdarzenia mogące mieć wpływ na wartość instrumentu finansowego zostały opisane w pkt 3.1. Warunków Obrotu: Opis czynników ryzyka dla nabywców i wystawców kontraktów terminowych. W przypadku zaistnienia zdarzeń, które mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa obrotu, Giełda może podjąć działania przewidziane w Regulaminie RIF oraz w SZOR, w tym w szczególności zawiesić lub zakończyć notowania na RIF. Informacja dotycząca określonych przez Zarząd Giełdy zasad postępowania jest niezwłocznie podawana do publicznej wiadomości.

3.15. Podatki

3.15.1 Podatek dochodowy od osób fizycznych.

Dochody uzyskiwane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez osoby fizyczne z odpłatnego zbycia kontraktów terminowych oraz z realizacji praw wynikających z tych kontraktów terminowych podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym na zasadach szczególnych, według stawki 19 %.

Szczegółowe zasady opodatkowania tych dochodów zostały określone w przepisach ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r., poz. 361, z późn. zm.).

3.15.2 Podatek dochodowy od osób prawnych.

Dochody uzyskiwane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez osoby prawne z odpłatnego zbycia kontraktów terminowych oraz z realizacji praw wynikających z tych kontraktów terminowych podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych określonych w przepisach ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 851, z późn. zm.).

Powyższe informacje mają charakter ogólny i nie stanowią czynności doradztwa podatkowego. W celu wyjaśnienia szczegółowych kwestii podatkowych, potencjalni inwestorzy powinni skorzystać z usług podmiotów uprawnionych do świadczenia czynności doradztwa podatkowego.

3.16. Inne informacje, które mogą mieć istotny wpływ na ocenę instrumentów finansowych i ryzyka związanego z ich nabyciem

Poza informacjami zawartymi w niniejszych Warunkach obrotu nie są znane Giełdzie inne informacje, które mogą mieć istotny wpływ na ocenę instrumentów finansowych i ryzyka związanego z ich nabyciem.

3.17. Zmiana w Warunkach Obrotu

1. Każdą zmianę danych zawartych w Warunkach Obrotu Giełda przekazuje do Komisji Nadzoru Finansowego oraz podaje do publicznej wiadomości w sposób określony w decyzji Komisji w sprawie zatwierdzenia warunków obrotu.
2. Jeżeli zmiana danych zawartych w Warunkach Obrotu mogłaby mieć istotny wpływ na kurs kontraktów terminowych, Giełda podaje tą zmianę do publicznej wiadomości w trybie określonym w art. 56 Ustawy o ofercie.
3. Wprowadzenie zmian na tyle istotnych, że powodują konieczność sporządzenia nowych warunków obrotu, wymaga zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego.

4 Załącznik - Zabezpieczanie płynności rozliczeń

Zabezpieczenie płynności rozliczeń odbywa się na podstawie Umowy o współpracy w zakresie rozliczania i rozrachunku transakcji giełdowych zawartej w dniu 8 lipca 2015 r. między Towarową Giełdą Energii S.A. a Izbą Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A.

Szczegółowe zasady rozliczeń i rozrachunku transakcji zawartych na RIF zostały określone przez Izbę Rozliczeniową Giełd Towarowych S.A. w Regulaminie Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej (rynek finansowy) oraz w Szczegółowych zasadach rozliczeń Rynku Instrumentów Finansowych prowadzonego przez TGE S.A., dostępnych na stronie internetowej IRGiT (www.irgit.pl).

4.1. System gwarantowania rozliczeń transakcji.

4.1.1 Skład systemu gwarantowania rozliczeń.

1. W skład systemu gwarantowania rozliczeń prowadzonych przez Izbę dla RIF wchodzi:

- a. depozyty zabezpieczające,
- b. depozyty transakcyjne,
- c. limity transakcyjne,
- d. równanie do rynku,
- e. fundusz gwarancyjny.

2. Izba tworzy i zarządza systemem gwarantowania rozliczeń transakcji zawartych na giełdzie w oparciu o środki finansowe zgromadzone na subkontach rachunku depozytów transakcyjnych i subkontach rachunku depozytów zabezpieczających Rozliczających Uczestników Izby w Banku Płatniku Izby oraz o uznane zabezpieczenia niepieniężne, zarejestrowane w Rejestrze Zabezpieczeń Niepieniężnych.

3. Każdy Rozliczający Uczestnik Izby posiada w systemie rozliczeniowym konto zabezpieczeń odzwierciedlające bieżący stan wniesionych zabezpieczeń dla pozycji, za których rozliczenie jest odpowiedzialny.

4. W każdym dniu roboczym po zakończeniu rozliczeń stan konta zabezpieczeń jest aktualizowany w oparciu o wniesione środki pieniężne i uznane zabezpieczenia niepieniężne.

4.2. Depozyty zabezpieczające

4.2.1 Określanie wartości depozytu zabezpieczającego.

1. Wartość depozytu zabezpieczającego naliczana jest od momentu otwarcia pozycji do momentu jej zamknięcia lub do dnia wygaśnięcia danej serii kontraktu terminowego, codziennie, dla każdego Rozliczającego Uczestnika Izby.

2. Wartości zobowiązań z tytułu depozytów zabezpieczających dla Rozliczającego Uczestnika Izby rejestrowane są na koncie rozliczeniowym.

3. Jeżeli Rozliczający Uczestnik Izby rozlicza inne podmioty to wartość depozytu zabezpieczającego naliczana dla Rozliczającego Uczestnika Izby stanowi sumę depozytów zabezpieczających naliczanych odrębnie dla każdego klienta tego Rozliczającego Uczestnika Izby oraz depozytów zabezpieczających od pozycji własnych Rozliczającego Uczestnika Izby.

4. W celu określenia wartości depozytów zabezpieczających, pozycje zajmowane przez danego Rozliczającego Uczestnika Izby oraz jego klientów dzielone są według koszyków z uwzględnieniem kompensacji pozycji w ramach koszyków pomiędzy kontraktami terminowymi miesięcznymi, kwartalnymi i rocznymi.

5. Koszyki odpowiadają okresom kalendarzowym kontraktów terminowych znajdujących się w notowaniu. Wyróżnia się koszyki miesięczne, kwartalne i roczne oraz koszyki będące uzupełnieniem do pełnego kwartału oraz uzupełnieniem do pełnego roku. Dla wszystkich okresów kalendarzowych pokrywających się z terminem wykonania notowanych kontraktów miesięcznych tworzy się koszyki miesięczne. Jeżeli termin wykonania ostatniego notowanego kontraktu miesięcznego nie jest ostatnim miesiącem kwartału, to tworzy się koszyk będący dopełnieniem do pełnego kwartału. Dla kolejnych okresów kalendarzowych pokrywających się z terminem wykonania kontraktów kwartalnych tworzy się koszyki kwartalne. Jeżeli termin wykonania ostatniego notowanego kontraktu kwartalnego nie jest ostatnim kwartałem roku, to tworzy się koszyk będący dopełnieniem do pełnego roku. Dla kolejnych okresów kalendarzowych pokrywających się z terminem wykonania kontraktów rocznych tworzy się koszyki roczne. Wprowadzenie do obrotu nowego kontraktu miesięcznego, kwartalnego lub rocznego powoduje utworzenie nowego koszyka odpowiadającego okresem kalendarzowym wprowadzanemu kontraktowi.

6. Do obliczenia skompensowanej pozycji dla koszyka miesięcznego dodawane są pozycje z kontraktów miesięcznych, kwartalnych i rocznych, które odpowiadają okresowi kalendarzowemu tego miesiąca. Do obliczenia skompensowanej pozycji dla koszyka kwartalnego dodawane są pozycje z kontraktów kwartalnych i rocznych, które odpowiadają okresowi kalendarzowemu tego kwartału. Parametrem ryzyka dla i-tego koszyka jest parametr określony dla danego okresu kalendarzowego – odpowiednio dla miesiąca, kwartału i roku. W konsekwencji, w zależności od okresów kalendarzowych kontraktów wprowadzonych do obrotu, do obliczenia depozytu od kontraktu kwartalnego stosowany może być w części parametr okresu miesięcznego i w części dla okresu kwartalnego. Natomiast do obliczenia depozytu od kontraktu rocznego może być stosowany w części parametr dla okresu miesięcznego, w części dla okresu kwartalnego i w części dla okresu rocznego.

7. Depozyty zabezpieczające naliczane są wg poniższego algorytmu:

$$Dz = - \sum_{i=1}^n |OP_i| * N_i * P_i * Kr_i$$

Gdzie:

Dz – wartość depozytu zabezpieczającego [zł],

OP_i – skompensowana Pozycja dla i – tego koszyka,

N_i – nominał okresu kalendarzowego i -tego koszyka [MWh],
 Kr_i – dzienny kurs rozliczeniowy publikowany przez Giełdę dla kontraktu o najkrótszym terminie wykonania znajdującego się w i – tym koszyku [zł/MWh],
 i – koszyk,
 P_i – parametr ryzyka dla i – tego koszyka,
 n - liczba koszyków dla kontraktów terminowych.

8. W przypadku, gdy Rozliczający Uczestnik Izby rozlicza transakcje swoich klientów, to całkowity depozyt zabezpieczający liczony dla tego Rozliczającego Uczestnika Izby jest równy sumie depozytów zabezpieczających naliczonych dla poszczególnych klientów i depozytów zabezpieczających od pozycji własnych Rozliczającego Uczestnika Izby.

4.2.2. Depozyt zabezpieczający w relacji inwestor – Uczestnik Rozliczający Izby.

Wartość, sposób i tryb wnoszenia oraz uzupełniania środków na depozyt zabezpieczający przez inwestorów określone są, z uwzględnieniem regulacji Izby, przez Rozliczającego Uczestnika Izby, który jest odpowiedzialny za rozliczenie pozycji, których ten depozyt dotyczy.

4.3. Depozyt transakcyjny.

4.3.1 Zasady określania depozytu transakcyjnego.

1. Depozyt transakcyjny służy zabezpieczeniu rozrachunku.
2. Środki depozytu transakcyjnego wniesione przez Rozliczającego Uczestnika Izby stanowią podstawę do wyliczania maksymalnej ilości otwieranych pozycji przez Rozliczających Uczestników Izby oraz ich klientów.
3. Wpłaty na depozyt transakcyjny dokonywane są przez Rozliczających Uczestników Izby.
4. Wypłaty środków pieniężnych wniesionych na depozyt transakcyjny są dokonywane w dni robocze na zlecenie Rozliczającego Uczestnika Izby, pod warunkiem uzyskania uprzedniej akceptacji Izby.
5. Uzyskanie akceptacji zlecenia wypłaty środków pieniężnych wniesionych z tytułu depozytu transakcyjnego następuje nie później niż następnego dnia roboczego po dniu złożenia odpowiedniej dyspozycji przez Rozliczającego Uczestnika Izby, pod warunkiem, że środki pozostałe na subkoncie rachunku depozytów transakcyjnych nie są mniejsze od wartości wymaganego minimalnego depozytu transakcyjnego.
6. Zarząd Izby określa w drodze Uchwały minimalną wartość depozytu transakcyjnego.

4.4. Limity transakcyjne

W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu Izba może wprowadzić limity transakcyjne dla poszczególnych Rozliczających Uczestników Izby zgodnie z Regulaminem IRR.

4.5. Fundusz gwarancyjny

1. Fundusz służy zabezpieczeniu prawidłowego wykonania zobowiązań wynikających z prowadzonych przez Izbę rozliczeń transakcji zawieranych na giełdzie.

2. Fundusz tworzony jest z wpłat dokonywanych przez Rozliczających Uczestników Izby.

3. Środki Funduszu wykorzystywane są w celu:

a) pokrycia zobowiązań z tytułu rozliczeń transakcji objętych funduszem w przypadku, jeżeli Rozliczający Uczestnik Izby nie posiada środków na pokrycie tych zobowiązań a wszystkie środki wniesione do systemu gwarantowania rozliczeń przez tego Rozliczającego Uczestnika Izby zostały wykorzystane,

b) spełnienia świadczenia pieniężnego należnego od Rozliczającego Uczestnika Izby, który nie wykonuje ciężących na nim zobowiązań pieniężnych wynikających z transakcji objętej Funduszem, której przedmiotem są kontrakty terminowe,

c) spełnienia na rzecz Rozliczającego Uczestnika Izby, który nie spowodował zawieszenia rozliczeń transakcji objętej funduszem, której przedmiotem są kontrakty terminowe, świadczenia pieniężnego w wysokości określonej w Regulaminie IRR, w miejsce świadczenia pieniężnego albo świadczenia niepieniężnego wynikającego z tej transakcji.

4. Szczegółowe zasady uczestnictwa i wykorzystania funduszu gwarancyjnego opisane są w Regulaminie Funduszu Gwarancyjnego Izby Rozliczeniowej i Rozrachunkowej, dostępnym na stronie internetowej IRGiT (www.irgit.pl).

4.6. Rozliczenie

4.6.1 Zasady prowadzenia rozliczeń – informacje ogólne.

1. Walutą rozliczenia jest złoty.

2. Rozliczający Uczestnik Izby posiada co najmniej jedno konto rozliczeniowe, na którym prowadzone są rozliczenia pozycji otwartych na RIF. Dla każdego klienta Rozliczającego Uczestnika Izby tworzone jest wydzielone konto rozliczeniowe.

3. Proces rozliczeń rozpoczyna się po otrzymaniu przez Izbę od Giełdy danych wszystkich transakcji zawartych na giełdzie w danym dniu sesyjnym i potwierdzeniu ostateczności tych danych.

4. Rozliczenie dokonywane jest w każdym dniu sesyjnym, wykonanie płatności za rozliczenie wykonywane jest w następnym dniu roboczym.

4.6.2 Zasady ustalania wysokości należności i zobowiązań z tytułu równania kursu otwartych pozycji do rynku (mark-to-market).

1. W każdym dniu sesyjnym po zarejestrowaniu pozycji wynikających z transakcji rozliczanych przez danego Rozliczającego Uczestnika Izby, Izba na poszczególnych kontach rozliczeniowych Rozliczającego Uczestnika Izby i odpowiednio jego klientów dokonuje Rozliczeń transakcji zawartych na RIF na wszystkich kontraktach terminowych będących przedmiotem obrotu poprzez równanie do rynku.

2. Dla transakcji zawartych podczas bieżącej sesji, na zakończenie notowań, Izba porównuje kurs transakcji z dziennym kursem rozliczeniowym dla kontraktu terminowego, publikowanym przez Giełdę, i oblicza płatności.

3. Jeżeli dzienny kurs rozliczeniowy jest niższy niż kurs, po jakiej została zawarta transakcja, to strona zajmująca pozycję długą zobowiązana jest zapłacić, a strona zajmująca pozycję krótką otrzyma różnicę w wartości liczoną według formuły:

$$P * M * (K_K - K_R),$$

gdzie:

P – ilość pozycji wynikających z transakcji,

M – nominal kontraktu,

K_K – kurs, po jakim została zawarta transakcja,

K_R – dzienny kurs rozliczeniowy.

4. Jeżeli dzienny kurs rozliczeniowy jest wyższy niż kurs, po jakim została zawarta transakcja, to strona zajmująca pozycję krótką zobowiązana jest zapłacić, a strona zajmująca pozycję długą otrzyma różnicę w wartości liczoną według formuły:

$$P * M * (K_R - K_K),$$

gdzie:

P – ilość pozycji wynikających z transakcji,

M – nominal kontraktu,

K_K – kurs, po jakim została zawarta transakcja,

K_R – dzienny kurs rozliczeniowy.

5. Dla pozycji otwartych podczas poprzednich sesji Izba porównuje dzienny kurs rozliczeniowy z dnia bieżącego z poprzednim dziennym kursem rozliczeniowym dla kontraktu terminowego i oblicza płatności.

6. Jeżeli bieżący dzienny kurs rozliczeniowy jest niższy niż poprzedni dzienny kurs rozliczeniowy, to strona zajmująca pozycję długą zobowiązana jest zapłacić, a strona zajmująca pozycję krótką otrzyma różnicę w wartości liczoną według formuły:

$$P * M * (K_{R_{t-1}} - K_{R_t}),$$

gdzie:

P – ilość pozycji wynikających z transakcji,

M – nominal kontraktu,

$K_{R_{t-1}}$ – poprzedni dzienny kurs rozliczeniowy,

K_{R_t} – bieżący dzienny kurs rozliczeniowy.

7. Jeżeli bieżący dzienny kurs rozliczeniowy jest wyższy niż poprzedni dzienny kurs rozliczeniowy, to strona zajmująca pozycję krótką zobowiązana jest zapłacić, a strona zajmująca pozycję długą otrzyma różnicę w wartości liczoną według formuły:

$$P * M * (K_{R_t} - K_{R_{t-1}}),$$

gdzie:

P – ilość pozycji wynikających z transakcji,

M – nominal kontraktu,

KR_{t-1} – poprzedni dzienny kurs rozliczeniowy,

KR_t – bieżący dzienny kurs rozliczeniowy.

8. W przypadku zamknięcia pozycji otwartej na tej samej sesji giełdowej, nalicza się wartość Rozliczeń stanowiącą różnicę między kursami zamknięcia i otwarcia pozycji, pomnożoną przez ilość pozycji i nominal kontraktu terminowego.

9. Zamykający pozycję długą w dniu otwarcia pozycji, jest zobowiązany do wpłacenia kwoty rozliczenia, gdy kurs zamknięcia pozycji jest niższy od kursu otwarcia pozycji.

10. Zamykający pozycję krótką w dniu otwarcia pozycji, jest zobowiązany do wpłacenia kwoty rozliczenia, gdy kurs zamknięcia pozycji jest wyższy od kursu otwarcia pozycji.

11. Zajęcie pozycji przeciwstawnej do uprzednio zajmowanej zarejestrowanej w tym samym koncie transakcyjnym powoduje likwidację pozycji. Pozycja przeciwstawna zarejestrowana w innym koncie transakcyjnym Uczestnika Rozliczającego Izby nie powoduje zamknięcia pozycji.

4.6.3 Zasady ustalania wysokości należności i zobowiązań z tytułu ostatecznego Rozliczenia otwartych pozycji.

1. W dniu następującym po dniu wygaśnięcia kontraktu terminowego Izba, na poszczególnych kontach rozliczeniowych Rozliczającego Uczestnika Izby i odpowiednio jego klientów, dokonuje ostatecznych rozliczeń pozycji otwartych na tych kontraktach. Jeżeli dzień następujący po dniu wygaśnięcia kontraktu terminowego jest dniem wolnym od pracy, Izba w następnym dniu roboczym dokonuje ostatecznych rozliczeń pozycji otwartych na tych kontraktach.

2. Dla pozycji, które pozostają otwarte po dniu wygaśnięcia kontraktu terminowego Izba porównuje ostateczny kurs rozliczeniowy z dziennym kursem rozliczeniowym z dnia poprzedniego (dnia wygaśnięcia) dla kontraktu i oblicza płatności.

3. Jeżeli ostateczny kurs rozliczeniowy jest niższy niż dzienny kurs rozliczeniowy z dnia poprzedniego, to strona zajmująca pozycję długą zobowiązana jest zapłacić, a strona zajmująca pozycję krótką otrzyma różnicę w wartości liczoną według formuły:

$$P * M * (KR_{t-1} - K_0),$$

gdzie:

P – ilość pozycji,

M – nominal kontraktu,

KR_{t-1} – dzienny kurs rozliczeniowy z dnia poprzedniego,

K_0 – ostateczny kurs rozliczeniowy.

4. Jeżeli ostateczny kurs rozliczeniowy jest wyższy niż dzienny kurs rozliczeniowy z dnia poprzedniego, to strona zajmująca pozycję krótką zobowiązana jest zapłacić, a strona zajmująca pozycję długą otrzyma różnicę w wartości liczoną według formuły:

$$P * M * (K_0 - KR_{t-1}),$$

gdzie:

P – ilość pozycji,

M – nominal kontraktu,

KR_{t-1} – dzienny kurs rozliczeniowy z dnia poprzedniego,

K_0 – ostateczny kurs rozliczeniowy.

4.7. Podział pozycji dla kontraktów terminowych na RIF (kaskadowanie)

4.7.1 Podział pozycji z kontraktów rocznych na kontrakty kwartalne.

1. Na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu rocznego, Izba dokonuje podziału zarejestrowanych przez Izbę pozycji z kontraktu rocznego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na czterech najbliższych kontraktach kwartalnych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem rocznym. Jednocześnie Izba dokonuje podziału zarejestrowanych przez Izbę pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominalów pozycji nie ulega zmianie.

4.7.2 Podział pozycji z kontraktów kwartalnych na kontrakty miesięczne.

1. Na jeden dzień przed rozpoczęciem okresu kalendarzowego kontraktu kwartalnego Izba, dokonuje podziału zarejestrowanych przez Izbę pozycji z kontraktu kwartalnego, o najbliższym okresie kalendarzowym, na taką samą ilość pozycji na trzech najbliższych kontraktach miesięcznych, o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. W wyniku tej operacji suma nominalów pozycji nie ulega zmianie.

4.7.3 Rejestracja pozycji po kaskadowaniu.

1. Pozycje z podzielonego kontraktu rocznego łączone są z wcześniej zarejestrowanymi przez Izbę pozycjami na kontraktach kwartalnych o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem rocznym. Rejestrowane są z ceną ustaloną przy ostatnim równaniu do rynku tych pozycji.

2. Pozycje z podzielonego kontraktu kwartalnego łączone są z wcześniej zarejestrowanymi przez Izbę pozycjami na kontraktach miesięcznych o pokrywających się okresach kalendarzowych z ulegającym podziałowi kontraktem kwartalnym. Rejestrowane są z ceną ustaloną przy ostatnim równaniu do rynku tych pozycji.

4.8. Zasady postępowania w przypadku braku uregulowania zobowiązań

4.8.1 Tryb postępowania w przypadku braku środków na rozliczenie pozycji.

1. Rozliczający Uczestnicy Izby mają obowiązek regulowania zobowiązań wynikających z naliczonych depozytów zabezpieczających w najbliższym dniu roboczym pod rygorem niedopuszczenia do działania na RIF.

2. Jeżeli Rozliczający Uczestnik Izby nie dysponuje środkami na pokrycie swoich zobowiązań, jest on zobowiązany na wezwanie Izby do zredukowania liczby swoich pozycji na RIF do stanu, w którym wartość zdeponowanych przez niego środków pieniężnych i możliwa uznana wartość zabezpieczeń niepieniężnych będzie wystarczająca do pokrycia jego zobowiązań.
3. Jeżeli Rozliczający Uczestnik Izby nie uzupełni wymaganych środków na pokrycie swoich zobowiązań lub nie wykona polecenia Izby, o którym mowa w ust. 2., Zarząd IRGiT ma prawo zawiesić Rozliczającego Uczestnika Izby lub wdrożyć procedury związane z jego niewypłacalnością.
4. Jeżeli środki zdeponowane na depozycie transakcyjnym i depozycie zabezpieczającym okażą się niewystarczające dla zamknięcia pozycji, wykorzystuje się środki wniesione przez tego Uczestnika Rozliczającego Izby do funduszu gwarancyjnego, a następnie środki wniesione do funduszu gwarancyjnego przez innych Uczestników Rozliczających Izby, wzywając w miarę potrzeby Uczestników Izby do wniesienia do funduszu wpłat odtworzeniowych.
5. Na wniosek Rozliczającego Uczestnika Izby, Izba może zawiesić możliwość otwierania nowych pozycji przez Członka Giełdy, który jest klientem Rozliczającego Uczestnika Izby, a także zamknąć pozycje otwarte przez tego Członka Giełdy, za których rozliczenie odpowiada Rozliczający Uczestnik Izby.